

Ostrava, 9. června 2010

TISKOVÁ ZPRÁVA

K PREMIÉŘE HRY AMADEUS

Autor Amadea, britský dramatik Peter Shaffer (*1926) si nejprve budoval pověst satirika, ale brzy dokázal, že je doma i v žánru tragédie. Napsal celkem dvacítku divadelních her různých žánrů a z toho několik opravdu špičkových děl, jež ocenila jak kritika, tak publikum. A tím nejznámějším je bezesporu **Amadeus**, v němž autor líčí komplikovaný vztah geniálního komponisty Wolfganga Amadea Mozarta a tehdejšího dvorního kapelníka Antonia Salieriho, ředitele dvorní opery ve Vídni a ústřední osobnost vídeňského hudebního života za dob císaře Josefa II. Jak sám dramatik říká, hra nevypovídá pouze o Mozartovi, ale především o Salierim – jeho soupeři na vídeňské hudební scéně. O Salierim, sžíraném žárlivostí, že „hlas Boží“ promlouvá skrze tak „obscénní dítě“. „Je to konfrontace génia s průměrností,“ vysvětluje Shaffer hlavní téma dramatu. Už A. S. Puškin rozepsal zápletku intrikána Salieriho škodícího Mozartovi a jako první literát jej obviňuje z Mozartovy smrti, ačkoli skutečnost byla trochu jiná. Shaffer Salieriho pověst poněkud napravuje – ignoruje fámu o traviči Salierim, která se brzy po nečekané smrti mladého Mozarta rozšířila i mezi lidmi ve Vídni a hlavně v Praze a ve kterou desítky let mnozí věřili. Zároveň ale činí Salieriho odpovědným za všechny Mozartovy nesnáze ve Vídni...

Světovou premiéru měl Amadeus v roce 1979 v Royal National Theatre v Londýně. Později exceloval také na Broadwayi, kde dodnes zaznamenal přes 1200 repríz. Hra získala snad všechny hlavní divadelní ceny a především si jí povšiml Miloš Forman, který Shaffera přesvědčil, aby se stal autorem filmového scénáře. Výsledek známe: stejnojmenný film získal v r. 1984 osm Oscarů, včetně toho za scénář pro Shaffera.

O autorovi...

Peter Shaffer se narodil 15. května 1926 v Liverpoolu do bohaté židovské rodiny. Vystudoval historii v Cambridgi, poté vystřídal řadu různých zaměstnání. Za války byl dokonce horníkem, pak pracoval jako knihovník, literární kritik či prodavač v knihkupectví. Se svým dvojčetem, bratrem Anthonyem, vydali na počátku 50. let bez valného ohlasu tři detektivky pod pseudonymem Peter Anthony. V roce 1954 Shaffer napsal hru *Slaná země*, kterou odvážně inscenovali v BBC. Dosáhla tehdy slušných kritik, což mladého dramatika povzbudilo k další tvorbě. Za skutečný počátek své kariéry považoval Shaffer hru *Cvičení pro pět prstů* (1958). V Londýně, v režii slavného Johna Gielguda, získala ocenění Evening Standard Drama Award a o rok později už bavila diváky na Broadwayi.

Mezi Shafferovými díly nalezneme filozofická dramata (*Královský hon na slunce*) i satirické komedie (*Černá komedie*). Hra *Equs* Shafferovi v roce 1975 vyhrála cenu Tony za nejlepší hru a zároveň cenu New York Drama Critics Circle a dočkala se více než 1000 repríz. Na úspěšné období navázal právě Amadeus (1979). Některé ze Shafferových her byly zfilmovány (*Královský hon na slunce* – 1969, *Equs* – 1977, *Amadeus* – 1984).

O režisérovi...

Pavel Šimák

Šéf činohry NDM Pavel Šimák (*1972) po studiu pražské herecké konzervatoře a po angažmá v Divadle ABC absolvoval obor Činoherní režie na Divadelní fakultě JAMU. V Brně vytvořil již během studia několik pozoruhodných inscenací, např. *Anděl, Leonce a Lena*, *Vraždičky*, kultovní představení *Na cestě* nebo *Baletky a Hamlet Now* v Huse Na provázku. Zkušenost s „velkým jevištěm“ získal především svými inscenacemi ve Zlíně (*Červený a černý*, *Král Lear*) a v Ostravě (*Přelet nad kukaččím hnízdem*, *Válka s Mloky*), pravidelně hostuje také v Divadle Na Fidlovačce (*Hostinec U kamenného stolu*, *Nevyléčitelní*, *Hvězdy na vrbě*). Pavel Šimák také dlouhodobě spolupracuje s Českou televizí, v níž je koncepčním i režijním spolutvůrcem populárně naučných cyklů *Záhady Toma Wizarada* a *Zoománie*.

Autoři inscenační úpravy o titulu:

„Dělat Amadea je především dobrodružství, protože vytváříte nově postavy, které jsou přitom širokému obecenstvu zapsány v povědomí skvělými výkony Toma Hulce nebo F. Murraye Abrahama ve Formanově filmu. Baví mě nabourávat obecně zažitou představu, že např. Amadeus měl vysoký pisklavý hlas, že se afektovaně smál, že Salieri byl vnějškově uměřený ve svých emocích... Existuje deset nebo i milion variant, jak můžete vyložit divadelní situaci a jak tyto situace řetězit, gradovat a pointovat. Baví mě, že akcentujete i jiné herecké významy v Shafferově hře, než to činil film, a také že promlouváte ryze divadelním jazykem. Často se tato hra inzeruje pod sloganem, který definuje osudový souboj génia s průměrností, Mozarta se Salierim. My jsme přesvědčeni o tom, že Salieri vyzval na souboj nikoliv Mozarta, ale Boha.“

Klára Špičková

„...Hned po svém příchodu do NDM mě lákala možnost udělat představení, ve kterém by se potkaly všechny „múzy“, které naše divadlo zastřešuje – činohra, zpěv, hudba, tanec – a hledal jsem téma. Amadeus je k tomu jako stvořený.“

„...Podle mne napsal Shaffer drama o souboji Salieriho s Bohem, nikoliv s Mozartem. A to je docela síla - mnohem větší, než kdybychom hráli jen jakýsi mordýřský příběh o vzteklém zamindrákovaném pánovi, který snad otrávil Mozarta.“

Pavel Šimák

Premiéra 19. června 2010 v 19 hodin v Divadle Antonína Dvořáka

1. repríza 22. června 2010 v 18.30 hodin v Divadle Antonína Dvořáka

Předpremiérové setkání diváků s tvůrci inscenace **16. června 2010 v 17 hodin** v Domě knihy
Librex

Překlad	Martin Hilský
Inscenační úprava	Pavel Šimák a Klára Špičková

Režie	Pavel Šimák
Dramaturgie	Klára Špičková
Scéna	Jaroslav Čermák
Kostýmy	Blanka Tesařová
Hudební nastudování	Vladimír Liberda
Výběr a aranžmá hudby	Zdeněk Král
Pohybová spolupráce	Igor Vejsada

Osoby a obsazení

Antonio Salieri
Wolfgang Amadeus Mozart
Konstance Weberová
Josef II., rakouský císař
Hrabě Johann Kilian von Strack
Hrabě Franz Orsini-Rosenberg
Baron Gottfried van Swieten
První Venticelli, Leopold Mozart
Druhý Venticelli
Tereza Salieriová
Kateřina Cavalieriová, Zuzanka, Konstance
Figaro, Sarastro, Paša Selim, Komtur
Alžběta, Papageno
Kurtizány, Tamino, Svatebčané
Eunuši, Svatebčané
Videňané

Jan Fišar
Igor Orozovič
Andrea Mohylová
Petr Houska
Vladimír Čapka
František Strnad
Miroslav Rataj
Petr Sýkora
Robert Urban
Marie Logojdová
Jana Kačírková / Zuzana Marková
Juraj Čiernik / Michal Onufer
Markéta Pospíšilová
Veronika Beňová, Lucie Skálová
Michal Bublík, Vladimír Vašků
Juraj Čiernik, Michal Bublík, Vladimír Vašků, Hana Heralová, Michal Onufer, Petr Sýkora, Robert Urban

Orchestr

1. housle	Vladimír Liberda
2. housle	Hana Kuchyňová
Viola	Boleslav Gaš
Violoncello	Ilona Kučerová
Kontrabas	Lukáš Krček
Flétna	Alice Bubancová
Klarinet	Dalibor Pukovec
Hoboj	Jana Matějková
Fagot	Petr Bubanec